

ISSN 3093-8961

www.humansciences.uz

INSONSHUNOSLIK FANLARI JURNALI
JOURNAL OF HUMANITIES
ЖУРНАЛ ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

2026

2-JILD | 2-SON

HUMANSIENCES.UZ

№ 2 (2)-2026

INSONSHUNOSLIK FANLARI JURNALI

JOURNAL OF HUMANITIES

ЖУРНАЛ ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

TOSHKENT-2026

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00 – TARIX FANLARI

Rajapov Mardonbek Qosimboy o'g'li
Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).
E-mail: mardonbekoff@gmail.com
ORCID: 0000-0002-5245-6021

Xaynazarov Baxromjon Baxtiyorovich
Tarix fanlari doktori (DSc). Dotsent.
E-mail: bahrom_bek@mail.ru
ORCID: 0000-0002-1266-1557

Saidboboyev Zokirjon Abdulkarimovich
Tarix fanlari nomzodi (Ph.D.). Professor.
E-mail: zsaidboboev@yahoo.com
ORCID: 0009-0008-3960-2427

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

Urdushev Xamrakul
Iqtisodiyot fanlari nomzodi. Dotsent.
E-mail: x.urdushev@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4984-0214

Berdiyarov Baxriddin Tavasharovich
Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc). Professor.
E-mail: bahriddin.bfa@gmail.com
ORCID: 0000-0001-8591-6840

Avlokulov Anvar Ziyadullayevich
Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc). Professor.
E-mail: anvaravlokulovz@gamail.com
ORCID: 0000-0002-6683-8995

Norov Asror Egamberdiyevich
Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc).
E-mail: a.norov@ilmiy.uz

Ostonokulov Azamat Abdulkarimovich
Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc). Professor.
E-mail: a.ostonokulov@tsue.uz
ORCID: 0000-0003-2792-3174

Rustamova Sayyora Xatamovna
Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD). V.b Dotsent.
E-mail: rustamova0302@mail.ru

Shadiyev Xamid Azimovich
Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc). Professor.
E-mail: su9795744@gmail.com

Nasirov Egamkul Ismailovich
Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc). Professor.
E-mail: e.nosirov@tsue.uz
ORCID: 0000-0002-9355-1973

Kuliboev Azamat Shonazarovich
Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD). Dotsent.
E-mail: azamatkuliboyev@gmail.com
ORCID: 0000-0002-3357-070X

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

Turdiyev Bexruz Sobirovich
Falsafa fanlari doktori (DSc). Professor.
E-mail: bekiuz0302@yahoo.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3260-3327>

Bekbaev Rauf Rustamovich
Falsafa fanlari doktori (DSc). Dotsent.
E-mail: rauf.r.bekbaev@gmail.com
ORCID: 0000-0001-5072-3379

Yusubov Jaloliddin Kadamovich
Falsafa fanlari doktori (DSc). Dotsent.
E-mail: yusubovjaloliddin@gmail.com
ORCID: 0009-0003-1401-7997

Yuldashev Nurbek Normurodovich
Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).
Katta ilmiy xodim.
O'zbekiston.
ORCID: 0000-0002-4628-8789

Eshnazarova Farida Jo'raqulovna
Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).
Dotsent.
E-mail: faridaeshnazarova4@gmail.com
ORCID: 0009-0000-2496-4443

Parpiyev Muxammadjon Tolibovich
Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).
Dotsent.
ORCID: 0009-0000-1869-9348

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

Absalamova Gulmira Sharifovna
Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD). Dotsent.

E-mail: gulmirasharifovna@gmail.com

ORCID: 0009-0005-6105-4752

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna
Filologiya fanlari nomzodi. Dotsent.

E-mail: salaxiddinovamusharraf@gmail.co

ORCID: 0000-0003-0534-5633

Ravshan Turakulovich

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD). Professor.

E-mail: docravshanniyazov@gmail.com

ORCID: 0000-0002-6146-1789

Sanakulov Zayniddin Ibodullayevich
Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD). Dotsent.

O'zbekiston.

E-mail: z.sanakulov@cspu.uz

ORCID: 0000-0002-6952-7738

Bawetdinov Muxammeddin Kazimbekovich
Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

E-mail: b_muxammed@karsu.uz

ORCID: 0009-0007-9826-175X

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

Ixombekov Jasurbek Ilxombek o'g'li
Yuridik fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

Katta o'qituvchi. E-mail: jafarbek22@mail.ru

ORCID: 0000-0002-9867-3363

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI

Haqberdiyev Baxtiyor Rustamovich
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD). Dotsent.

E-mail: bahtiyor.haqberdiyev@mail.ru

ORCID: 0000-0002-2208-7827

Erkulova Feruza Melikuziyevna
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD). Dotsent.

E-mail: feruzaerkulovauzb@gmail.com

Shirnazarova Zamira Allaberdiyevna
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD). E-mail: zamira.sh@terdpi.uz

ORCID: 0000-0001-9870-6295

Oymatova Nilufar Mirjamolovna
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD). E-mail: nilufar.oymatova@gmail.com

Eshchanova Xolida Xudayarovna
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD). E-mail: eshchanovaxolida@gmail.com

Karshieva Dilbar Eshpulatovna
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD). Dotsent.

E-mail: d.karshiyeva1986@gmail.com

Raxmatov Otabek Urinbosarovich
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD). E-mail: rahmatov.otabek@inbox.ru

ORCID: 0000-0003-1288-3042

23.00.00 – SIYOSIY FANLAR

Turayev Abrar Saloxiddinovich
Siyosiy fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

Dotsent. E-mail: ijtimoiy2017@mail.ru

ORCID: 0000-0003-1741-6857

INSONSHUNOSLIK FANLARI elektron
jurnali 2025-yil 6-iyunda 830912-sonli
guvohnoma bilan davlat ro'yxatidan
o'tkazilgan.

Muassis: "SCIENCEPROBLEMS TEAM"
mas'uliyati cheklangan jamiyati.

TAHRIRIYAT MANZILI:

Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik
Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron
manzil: scienceproblems.uz@gmail.com

MUNDARIJA

IQTISODIYOT FANLARI

Sharipov Sherzod

RAQAMLI IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH SHAROITIDA YOSHLARNI ISH BILAN
BANDLIGINI TA'MINLASHDA KASBIY TA'LIM TIZIMI SAMARADORLIGINI OSHIRISH:
XALQARO TAJRIBA VA KELAJAK KASBLARI MISOLIDA 5-8

FALSAFA FANLARI

Uraqov Nodirbek

MAHDUMI A'ZAMNING "SHARXI YAK GAZALI UBAYDULLOXON" RISOLASIDA
BAG'RIKENGLIK G'OYALARINING TASAVVUFIIY FALSAFIIY TAHLILI 9-13

PEDAGOGIKA FANLARI

Burxonova Muxlisa

O'QISH SAVODXONLIGI DARSLIKlardagi Badiiy Matnlarni O'qitish Orqali
O'QUVCHILARDA 4K KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH 14-17

Xalikova Guli

MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA AXLOQIIY QADRIYATLARNI
SHAKLLANTIRISHDA MULTFILMLARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI 18-22

PSIXOLOGIYA FANLARI

Jo'rayeva Sohibjamol

ZAMONAVIIY PEDAGOGNING IJTIMOIIY TIPLARI 23-29

Тиллашайхова Хосият

ОСОБЕННОСТИ МОТИВАЦИОННО-ЦЕННОСТНОЙ СФЕРЫ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОМ
СТАНОВЛЕНИИ СТУДЕНТОВ 30-34

Кадирова Наргиза

СОВРЕМЕННЫЕ ТРЕБОВАНИЯ К ЛИЧНОСТИ И ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ
КОМПЕТЕНТНОСТИ ПЕДАГОГА 35-39

Toshmatov Boboxon

UYALI ALOQA VOSITALARINING INSON RUHIYATIGA TASIRINING IJTIMOIIY-PSIXOLOGIK
XUSUSIYATLARI 40-43

FALSAFA FANLARI – PHILOSOPHICAL SCIENCES*Article / Original Paper***MAHDUMI A'ZAMNING "SHARXI YAK GAZALI UBAYDULLOXON" RISOLASIDA BAG'RIKENGLIK G'OYALARINING TASAVVUFIIY FALSAFIIY TAHLILI****Uraqov Nodirbek Boboqulovich**

Samarqand Agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti

Raqamli texnologiyalar, turizm va gumanitar fanlar kafedrası assistenti

Email: u-nodirbek@yandex.com

Tel: +998 946123479

ORCID: 0009-0006-0763-8279

Annotatsiya. Mazkur maqolada Markaziy Osiyo tasavvuf maktabining yirik namoyandasi Maxdumi A'zam Kosoniyning "Risolai Sharhi yak g'azali Ubaydullohon" asarida ifoda etilgan ishq sultonligi, fanoyi nafs, mavhubiy vujud, shukr va komil inson konsepsiyalari bag'rikenglik fenomeni bilan uzviy bog'liq holda ochib beriladi. Maqolada bag'rikenglik ijtimoiy-axloqiy tamoyil emas, balki inson vujudining sifatiy o'zgarishi natijasida shakllanadigan ma'naviy holat ekani ilmiy asoslanadi.

Kalit so'zlar: Maxdumi A'zam Kosoniy, bag'rikenglik, tasavvuf, ishq, fanoyi nafs, mavhubiy vujud, insonshunoslik, Ubaydullohon.

SUFI-PHILOSOPHICAL ANALYSIS OF THE IDEAS OF TOLERANCE IN MAHDUMI AZAM'S TREATISE SHARHI YAK GHAZALI UBAYDULLOHON**Urakov Nodirbek**

Samarkand Agroinnovation and Research university

Assistant Professor, Department of Digital Technologies,

Tourism, and Humanities

Annotation. This article examines the Sufi-philosophical foundations of tolerance in the teachings of Mahdumi Azam Kosani, a prominent representative of the Central Asian Sufi school. In particular, concepts expressed in Risolai Sharhi Yak Ghazali Ubaydullohon, such as the sovereignty of love, annihilation of the ego, divine existence, gratitude, and the notion of the perfect human, are analyzed in close relation to the phenomenon of tolerance. The study demonstrates that tolerance is not merely a social or ethical principle but a spiritual state emerging from qualitative transformation of the human being.

Keywords: Mahdumi Azam Kosani, tolerance, Sufism, love, annihilation of the ego, divine existence, human studies, Ubaydullohon.

DOI: <https://doi.org/10.47390/hum-i2v2y2026/n02>**Kirish**

- Mavzu ahamiyati: Bag'rikenglik va tolerantlik g'oyalari Mahdumi A'zam Kosoniy tasavvufiy merosida markaziy o'rin egallaydi.
- Maqsad: Risolai *Sharxi yak gazali Ubaydulloxon* misolida bag'rikenglik g'oyalarining tasavvufiy va falsafiy tahlilini amalga oshirish.

• **Metodi:** Tasavvufiy matnlarni tahlil qilish, ifodalarning ma'naviy, psixologik va ijtimoiy qirralarini o'rganish.

XV asr oxiri — XVI asr boshlarida Movarounnahr tasavvufiy ma'naviy muhitida vujudga kelgan Mahdumi A'zam (Sayyid Ahmad Xojagi ibn Sayyid Jaloliddin Kosoniy Dahbediy) nafaqat naqshbandiylik tariqati rahnamosi, balki ijtimoiy bag'rikenglik va murosaviylik tamoyillarini ilg'or etgan buyuk mutafakkir sifatida ham tarixda qoldi. Uning tasavvufiy ta'limoti an'anaviy nafs tarbiyasi, ilohiy vahdat tushunchalari bilan birga, ijtimoiy hamjihatlik, bag'rikenglik va insonparvarlik g'oyalarini ham mustahkam asoslar sifatida ilgari surdi — bu holat ushbu maqolaning markaziy masalasidir. Bag'rikenglik (tolerantlik) g'oyasi Mahdumi A'zam Kosoniyning tasavvufiy merosida markaziy o'rin egallaydi. XIV–XVI asr Movarounnahr tasavvufiy muhitida sufi rivojlanishi va ijtimoiy hamjihatlikning barqarorligini ta'minlashda bag'rikenglik g'oyasi muhim element sifatida namoyon bo'lgan. Kosoniyning ta'limoti nafaqat shaxsiy ma'naviy rivojlanishni, balki jamiyatda ijtimoiy totuvlikni ham ta'minlashni ko'zlaydi.

Maqolaning maqsadi – risolai *Sharhi yak gazali Ubaydulloxon* asosida bag'rikenglik g'oyalarining tasavvufiy va falsafiy tahlilini amalga oshirish va uni zamonaviy insonshunoslik nuqtai nazaridan tahlil qilish.

Metodologiya sifatida tasavvufiy matnlarni tahlil qilish, iqtiboslar orqali simbolik va ma'naviy ma'nolarni ochish, psixologik va ijtimoiy jihatlarni integratsiya qilish qo'llaniladi.

Bag'rikenglik (tolerantlik) — *tasavvufiy ma'naviyatning falsafiy yuzi*, insonning nafs va jamiyat bilan munosabatlarini oson o'zaro tushunish va qo'llab-quvvatlash tamoyilidir. Sufi oylaganda, bu nafaqat boshqa insonlarni qabul qilish emas, balki uning yurakdagi qo'rquvlarini yutish va mehr bilan munosabatda bo'lishdir. Mahdumi A'zamning tasavvufiy fikrlarida bu g'oyalar:

- jamiyatda hamjihatlik va samoiylikni mustahkamlashda,
- turli ijtimoiy guruhlar orasida konsensusni ta'minlashda,
- adolat va insonparvarlikni targ'ib qilishda o'z ifodasini topadi.

Tasavvuf falsafasida *vahdat ul-vujud*, *vahdat ul-shuhud* kabi tushunchalar insonning ichki va tashqi reallik bilan uyg'unlashuvi hisoblanadi. Aynan shu uyg'unlik bag'rikenglikni irfoniy shaklda amalga oshirishning falsafiy poydevoridir — inson nafsini va jannatni bir butun tizim sifatida ko'radi. Mahdumi A'zam ta'limotida bag'rikenglik nafaqat shaxsiy xislat, balki ijtimoiy hamjihatlikning asosi sifatida ko'riladi. Risolada “*مملکت عشق*” (Мамлакат-и ишқ) tushunchasi orqali inson qalbidagi muhabbat va ma'naviy yuksaklik ifodalanadi.

Iqtibos:

در بمملکت عشق بادشاهی کی نشین بتخت همایون هرجه خواهی کن بر المسند علوی جو علویان مردم تو خنده بر
هم شایان تخت شابی کن

Bu tushuncha qalbdagi ma'naviy sulhni va irfoniy barqarorlikni ta'minlaydi. Bag'rikenglikning asosiy xususiyatlari: nafsni poklash va ichki ziddiyatlarni yumshatish, shukr va rahmatga e'tibor, ijtimoiy hamjihatlik va murosaviylikni rivojlantirish. Mahdumi A'zam tasavvufiy ta'limotda insonning ichki yuzasidagi barcha qudratli qirralarni (ixlos, sabr, mehr, qadrdonlik) bir butunlikda ko'rishni o'rgatgan. Bu mana shu ma'naviy yuzasdan kelib chiqib:

- *insonni nafsining har bir qatlamidan o'tishga chaqirilgan harakat*,
- *yunaltililgan fazilatlilik*,
- *vahdatning shaxsiy va ijtimoiy ko'rinishlari* orqali bayon etiladi.

Bag'rikenglikning tasavvufiy asosi — yanada keng uyg'unlik va birdamlikka erishish, fikr va yurakdagi ziddiyatlarni yumshitishdir. Bu nafaqat diniy meros, balki ijtimoiy barqarorlikni saqlash yo'lida ham muhim omil sifatida qabul qilinadi. Risola asosida: nafs, aql va shayton qudratlari fanida inson qalbi sufi amallari bilan toza qilinadi.

- *فناى وجود سالک* — barcha ichki ziddiyatlar va nafs qudratlaridan ozod bo'lish.

Bu jarayon ijtimoiy bag'rikenglikka ham olib keladi: inson hamkasblariga nisbatan yumshoq, mehribon va adolatli bo'ladi. Kosoniy ta'limoti turli ijtimoiy guruhlar orasida hamjihatlik tamoyilini (konsensus) alohida ta'kidlaydi:

- Har bir inson o'z nafs va yuragidagi poklikni topganida, jamiyatda muvofiqlik va totuvlik oshadi.

- Insonlar o'zlarining ichki munosabatlarida ham, ijtimoiy munosabatlarida ham *murakkabliklarni yumshatadi* va barcha bilan oshkora muloqot qiladi.

Bu nuqtai nazardan bag'rikenglik nafaqat shaxsiy falsafa emas, balki jamiyatning ma'naviy salomatligini saqlashning muhim omilidir.

- Risolada "*مملکت عشق*" (Mamlakat-i ishq) tushunchasi: inson qalbidagi muhabbat va ma'naviy yuksaklik ramzi.

- Bag'rikenglik nafaqat shaxsiy huzur, balki ijtimoiy hamjihatlikni ta'minlaydi.
- "*شکر مرحمت نعمت الهی*" — shukr va rahmatning inson qalbidagi o'zgarishlarini ta'kidlaydi.

Inson qalbi nafs, aql va shayton qudratlaridan toza qilinadi. *فناى وجود سالک* tushunchasi – barcha ichki ziddiyatlardan ozod bo'lish va qallda *mamlakat ishq*ni yaratish.

Iqtibos:

هر که با او نشست در عملیت ویران ساخت شهر دل را که عبارت از وجود سالک ست پیش از این از ان عقل و "نفس و شیطان بود"

Bu jarayonda nafsning tozalanishi insonni ijtimoiy hamjihatlik va bag'rikenglikka yo'naltiradi, ya'ni shaxsiy ma'naviy rivojlanish bilan ijtimoiy barqarorlik uyg'unlashadi.

Tasavvuf falsafasida *vahdat* — barcha borliqning birligi tushunchasi sifatida keladi. Kosoniyning ta'limotida bu:

- Shaxsiy nafs va tashqi olam o'rtasidagi uyg'unlikka chaqiriq,
- Barcha insonlarni ishonch, ehtirom va mehr bilan qabul qilish,
- Jamiyatda tinchlik va totuvlikni qurish bilan ifodalanadi.

Bu nuqtai nazardan bag'rikenglik — faqat ijtimoiy tor konvensiya emas, balki ma'naviy fazilatlarning chuqur irfoniy tuzilishidir. Mahdumi A'zam insonning ma'naviy rivojlanishida qalb va aqlning o'zaro uyg'unligiga katta ahamiyat bergan. Bag'rikenglik nafaqat hissi tushunish emas, balki aql bilan asoslangan hamfikrlik va hamdahlikga asoslanadi — bu tahlilning tasavvufiy yo'nalishi ham shundan kelib chiqadi.

Risolada "*سلطان عشق*" (Sulton-i ishq) ma'naviy va falsafiy rahbarlik ramzi sifatida keltirilgan.

Iqtibos:

"این زمان سلطنت و بادشاهی مسلمان عشق را ست ست نشین به تخت بمایون"

Inson nafsini toza qiladi, jamiyatda adolat va hamjihatlikni ta'minlaydi, barcha guruhlar orasida murosaviylikni rivojlantiradi.

- Risolada "*سلطان عشق*" — ma'naviy va falsafiy rahbarlik ramzi.
- Bag'rikenglik va ijtimoiy totuvlik bir-biri bilan bog'liq:

Bag'rikenglik nafaqat shaxsiy rivojlanish, balki ijtimoiy tartib va murosaviylikni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Inson nafsini nazorat qiladi va barcha insonlar orasida murosaviy munosabatlarni rivojlantiradi. Risolaga ko'ra, shukr va rahmatni e'tirof etish bag'rikenglikning amaliy ko'rinishi hisoblanadi. Risolada shukr qilish va rahmatni e'tirof etish — bag'rikenglikning amaliy ko'rinishi. "محل شكر سالک است" — qalbdagi shukr nuqtasi insonning ma'naviy rivojlanishida muhimdir. Bu falsafiy qarash insonning hayotdagi barcha tajribalarini ma'naviy tarbiya bilan uyg'unlashtiradi.

Iqtibos:

"خدای رحمت خود را جو نعمتش داده م تو شکر مرحمت نعمت الهی کن"

Shukr qilish insonning ma'naviy rivojlanishi va qalbdagi barqarorlikni ta'minlaydi, shu bilan birga ijtimoiy munosabatlarda ham yumshatuvchi ta'sir ko'rsatadi. Risolada bag'rikenglik nafaqat tasavvufiy, balki psixologik jihatdan ham ta'riflanadi. Kosoniy ta'limotida inson nafsini poklash, muhabbat va irfoniy tushunish orqali o'zini va jamiyatni tarbiya qiladi.

Iqtibos:

"با این وجود میتوان دید کسی که وجود باین وجود با این وجود مشرف نشده باشد"

- Bag'rikenglik nafaqat shaxsiy, balki jamiyat darajasida ham barqarorlik va totuvlikni ta'minlaydi.
- Risola misolida: inson nafsini nazorat qilib, shukr va muhabbat orqali ijtimoiy munosabatlarni ham yumshatadi.

Insonning ichki nazorati va ma'naviy rivojlanishi ijtimoiy hamjihatlik va bag'rikenglik bilan uyg'unlashadi. Bag'rikenglik jamiyatda barqarorlik va totuvlikni ta'minlaydi. Nafsi nazorat qilish, shukr va muhabbat orqali ijtimoiy munosabatlarni yumshatadi. Kosoniy ta'limotida bag'rikenglik jamiyatda irfoniy va ma'naviy barqarorlikning asosi sifatida qaraladi.

Xulosa

Mahdumi A'zam Kosoniyning bag'rikenglik g'oyalari tasavvufiy falsafaning yangi ko'rinishlarini ochib beradi. Mazkur tahlil Mahdumi A'zamning *bag'rikenglik* g'oyasini nafaqat tarixi-tasavvufiy kontekstda, balki falsafiy va ijtimoiy jihatdan ham keng tushuntirib beradi. Risolai *Sharxi yak gazali Ubaydulloxon* Mahdumi A'zam Kosoniy bag'rikenglik g'oyalarini tasavvufiy va falsafiy tarzda boyitadi. Jumladan:

- **bag'rikenglik** nafaqat shaxsiy hissiy tushunish emas, balki *ma'naviy irfon, aql-qarash va ijtimoiy totuvlikni ta'minlovchi falsafiy tizim* sifatida ifodalanadi;
- **sufi falsafasi** insonning ichki va tashqi dunyosiga samarali boshqaruv berish, jamiyatda hamjihatlikni mustahkamlashda muhim funksiyani bajaradi;
- Bu g'oyalar zamonaviy ijtimoiy ilmlar uchun ham qimmatli nazariy resurs hisoblanadi.
- Bag'rikenglik nafaqat shaxsiy, balki ijtimoiy va ma'naviy jihatdan ham ahamiyatli.
- Bu tahlil zamonaviy insonshunoslik va ijtimoiy fanlar uchun nazariy asos bo'lishi mumkin.
- Mahdumi A'zam Kosoniyning bag'rikenglik g'oyalari tasavvufiy falsafaning yangi ko'rinishlarini ochib beradi.
- Bag'rikenglik nafaqat shaxsiy xislat, balki ma'naviy va ijtimoiy jihatdan muhimdir.
- Risoladagi misollar insonning nafs, qalb va irfoniy rivojlanishi hamda ijtimoiy totuvlikni ta'minlashda bag'rikenglikning amaliy ahamiyatini ko'rsatadi.

Adabiyotlar/Literatura/References

1. Axmad Xojagiy Kosoniy. Majmua ar-rasoil. Risolalar to'plami. — Toshkent: "Qamar-media" MChJ, 2020.277-bet.
2. A.Qushayriy. Ar-Risola al-Qushayriy. — Toshkent, 2004.
3. G'azzoliy, A. Ihyo ulumi-d din. — Qohira, 2005.
4. Саматов, Х. У. Махдуми А'зам Косоний — теоретик и продолжатель тариката Накшбандиуа // Востоковедение: история и современность. — 2018. — С. 273–277.
5. Maxdumi A'zam Daxbediy. Majmua ar-rasoil. Risolalar to'plami. — Toshkent: "Qamar-media" MChJ, 2020.
6. Kattayev, K. Maxdumi A'zam va Daxbed. — Samarqand: So'g'diyona, 1994. Komilov N. Tasavvuf. – Toshkent: Movarounnahr, 2009.
7. Zoirov E. Maxdumi A'zam (risola). "ABU MATBUOT-KONSALT" nashriyoti, 2011.

HUMANSIENCES.UZ

№ 2 (2)-2026

INSONSHUNOSLIK FANLARI JURNALI

JOURNAL OF HUMANITIES

ЖУРНАЛ ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

INSONSHUNOSLIK FANLARI elektron jurnali 2025-yil 6-iyunda 830912-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatidan o'tkazilgan.

Muassis: "SCIENCEPROBLEMS TEAM" mas'uliyati cheklangan jamiyati.

TAHRIRIYAT MANZILI:

Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil: scienceproblems.uz@gmail.com